

Liberalizacja i regulacja rynków kolejowych – nowe wyzwania (od redaktora naczelnego)

W grudniu 2010 roku Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych (CARS) i Urząd Transportu Kolejowego (UTK) podpisały porozumienie o współpracy w zakresie teoretycznych i praktycznych problemów ochrony konkurencji w transporcie kolejowym oraz sektorowej regulacji rynków kolejowych (http://www.cars.wz.uw.edu.pl/tresc/o_nas/05/Umowa-UTK.pdf). Od roku 2013 współpraca ta jest już bardzo intensywna. Jej przejawem jest niniejszy – pierwszy w ogóle – kolejowy zeszyt *internetowego Kwartalnika Antymonopolowego i Regulacyjnego* (iKAR)¹. Późną jesienią tego roku odbędzie się również – współorganizowane przez CARS i UTK – seminarium poświęcone najistotniejszym problemom liberalizacji i regulacji rynków kolejowych. Już dzisiaj zapraszamy na nie Czytelników niniejszego zeszytu iKAR.

Bezpośrednim asumptem do przygotowania niniejszego zeszytu były dwa wydarzenia: przedstawienie przez Komisję Europejską w styczniu 2013 roku tzw. IV pakietu kolejowego oraz wydanie przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w maju 2013 roku wyroku w sprawie *Komisja v. Polska*. Oba te wydarzenia będą miały ogromne znaczenie dla dalszej liberalizacji rynków kolejowych w państwach członkowskich UE i tworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego; stanowią wyzwanie dla przedsiębiorstw kolejowych, w tym dla spółek z grupy PKP SA, oraz urzędów regulacyjnych, w tym dla UTK. Dokumenty „IV pakietu kolejowego” oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości stanowią punkty odniesienia większości artykułów i opracowań publikowanych w niniejszym zeszycie iKAR. Kontekst europejski dominuje w artykułach Ł. Ziarko, R. Pacewicza i S. Jareckiego. Konsekwencje liberalizacji rynków kolejowych w Polsce prezentują głównie R. Pacewicz, M. Król i T. Banaszczyk, F. Dopierała, M. Zajfert oraz A. Laszczyk i M. Gajdus. W artykułach Ł. Ziarko, M. Króla i T. Banaszczyka oraz M. Zajferta przeważa ujęcie ekonomiczne. Większość artykułów dotyczy transportu kolejowego w ogóle lub podsektora transportu towarowego. S. Jarecki oraz M. Zajfert koncentrują się na rynkach przewozów pasażerskich.

Liczymy, że podobne zeszyty kolejowe iKAR będą publikowane także w następnych latach. Już dzisiaj zachęcamy do przygotowania artykułów do zeszytu przewidzianego na rok 2014. Chcemy w ten sposób nie tylko pobudzić dyskusję nad wyzwaniami liberalizacji i regulacji rynków kolejowych, lecz także zachęcić pracowników naukowych do zintensyfikowania badań nad prawem transportu kolejowego, obchodzącym właśnie swą 10. rocznicę. Punktem wyjścia tych badań może być m.in. opublikowany w tym zeszycie iKAR artykuł M. Będkowskiego-Koziola i Ł. Gołębia oraz – zestawiony przez Ł. Gołębia – wykaz literatury podstawowej.

Ważnym elementem niniejszego zeszytu są omówienia i glosy orzeczeń sądowych. Rozpoczyna je obszerna analiza 11 wyroków Trybunału Sprawiedliwości UE z lat 2012–2013, w których Trybunał stwierdzał z reguły uchybienie przez „stare” i „nowe” państwa członkowskie UE zobowiązaniom wynikającym z poprzednich dyrektyw liberalizacyjnych (Ł. Gołąb); do tej grupy należy też omówiony odrębnie wyrok w sprawie C-512/10 *Komisja v. Polska* (T. Skoczny). Czytelników

¹ Tego rodzaju formuła iKAR została zastosowana po raz pierwszy w zeszytach 5 i 6 z 2012 r., poświęconych głównie sektorowej regulacji telekomunikacyjnej (www.ikar.wz.uw.edu.pl – patrz archiwum).

i
K
A
R

IKAR zachęcamy także do zapoznania się z ekspertyzą nt. skutków tego wyroku, przygotowaną w ramach współpracy CARS-UTK (<http://www.cars.wz.uw.edu.pl/tresc/doradztwo/09/Opinia.pdf>).

W części „Przegląd prawa i orzeczeń” znajdują się m.in. omówienie wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie pomocy publicznej dla operatora kolejowego (J. Wciślak) oraz glosa K. Bożekowskiej-Zawiszy i Ł. Bożekowskiego do kilku podobnych orzeczeń WSA w sprawach kolejowych. Wreszcie, niniejszy zeszyt iKAR zawiera omówienie dwóch pierwszych wyroków SOKiK w sprawach regulacji kolejowej (M. Trela, M. Będkowski-Kozioł).

Życzymy owocnej lektury.

Prof. UW dr hab. Tadeusz Skoczny

A
R
Warszawa, 29 sierpnia 2013 r.